Raadsvergadering d.d. 21 december 2023

Aan de raad,

Onderwerp
Groenbeheerplan Laarbeek 2023

Portefeuillehouder
M.C. Slaets-Sonneveldt

Beslispunten

1. Het Groenbeheerplan Laarbeek 2023 vast te stellen.
2. Een onderhoudsvoorziening 'Omvormingen openbaar groen' in te stellen en daarin een eerste storting van € 100.000 te doen en vervolgens jaarlijks het saldo van het omvormingsbudget met deze onderhoudsvoorziening te verrekenen.

Samenvatting
Groen en bomen zijn belangrijk in Laarbeek. In het bestuursakkoord 'Samen aan zet' zijn een aantal ambities op dit vlak gedefinieerd. Klimaatadaptatie en bevorderen van de biodiversiteit zijn voorbeelden van belangrijke doelen die de gemeente met groen- en bomenbeleid wil realiseren. Daarom wordt het groen- en bomenbeleid op onderdelen aangepast. Een flink deel van het openbaar groen wordt de komende 15 jaar omgevormd. Hiervoor is een budget van € 300.000 per jaar beschikbaar. Omdat de jaarlijkse uitgaven fluctueren wordt voorgesteld een onderhoudsvoorziening in te stellen om deze fluctuaties op te kunnen vangen. Ook wordt in het groenbeheerplan de gewenste onderhoudskwaliteit van het openbaar groen vastgelegd.

Aanleiding
De huidige beleidsplannen op het gebied van openbaar groen en bomen werden opgesteld in 2011 en 2013. Thema's als klimaatverandering, duurzaamheid, bevorderen van biodiversiteit en burgerparticipatie speelden toen nog nauwelijks. Anno 2023 zijn deze aspecten belangrijke uitgangspunten voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte in Laarbeek. In het bestuursakkoord 'Samen aan zet' zijn door uw raad voor de bestuursperiode 2022-2026 ook een aantal ontwikkelingen en ambities omschreven die vragen om aanpassing van het groenbeleid en -beheer. In het voorliggende groenbeheerplan worden die verder geconcretiseerd.

Beoogd effect en/of resultaat
De beleidswijzigingen m.b.t. groen en bomen die volgen uit het bestuursakkoord 'Samen aan zet' én de gewenste onderhoudskwaliteit van het groen zijn verankerd in het Groenbeheerplan Laarbeek 2023.

Argumenten
1.1 Bestuursakkoord vraagt om aanpassing beleid
Om goed invulling te kunnen geven aan de afspraken uit het bestuursakkoord 'Samen aan zet' is op onderdelen een aanpassing nodig van het groen- en bomenbeleid. Op hoofdlijnen is

dit beleid nog steeds passend, maar op onderdelen zijn aanvullingen/aanpassingen nodig. We kiezen er niet voor om een volledig nieuw groen- en bomenbeleid te schrijven. Wat voldoet, houden we zo. Waar verfijning of aanpassing nodig is, werken we dat in het voorliggende groenbeheerplan verder uit.

1.2 Duurzaamheid, klimaat en biodiversiteit zijn belangrijker geworden
Om goed om te kunnen gaan met de gevolgen van klimaatverandering (klimaatadaptatie) en de biodiversiteit te verhogen speelt groen een belangrijke rol. Groen is niet alleen meer een middel om een prettige leefomgeving te creëren, maar het is ook een belangrijk middel om doelen op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit te realiseren. Deze bredere benadering vraagt om een verankering in het groen- en bomenbeleid en om aanpassingen in het beheer.

1.3 Omvormingen en aangepast beheer nodig
Voor wat betreft het groenbeheer treffen we op dit moment veel situaties aan die niet in overeenstemming zijn met de nieuwe uitgangspunten of ideeën. Ook kunnen we nog onvoldoende inspelen op de toenemende onvoorspelbaarheid van het weer (te nat, te droog, te heet). We willen graag meer groen en minder verharding. Onze beplantingen zijn op veel plaatsen nog monotoon en weinig biodivers. De gazons worden grotendeels nog strak gemaaid. Door aanpassingen te doen is hier winst te behalen als het gaat om biodiversiteit en klimaatadaptatie. Daarvoor zijn omvormingen en aangepast beheer nodig.

1.4 Ambitieniveau al bepaald
In 2022 zijn diverse scenario's met verschillende ambitieniveaus met uw raad besproken. De ambitie vertaalt zich vooral in de hoeveelheid om te vormen groen en de snelheid waarmee dat moet gebeuren. Er is voor gekozen om 75% van het groenareaal klimaatadaptiever en biodiverser in te richten over een periode van 15 jaar. In het voorliggende groenbeheerplan wordt dit nader uitgewerkt.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten
Omvormingen en aangepast beheer heeft niet altijd draagvlak
Het biodiverser en klimaatadaptiever inrichten van de openbare ruimte leidt soms ook tot weerstand onder inwoners. Soms zal het groen er 'minder verzorgd' uitzien dan mensen gewend zijn. Dit is inherent aan de keuze voor meer biodiversiteit. Het creëren en behouden van draagvlak is daarbij belangrijk. Daarom zal er blijvend aandacht zijn voor communicatie en het uitleggen van de keuzes.

Financieel
Bij vaststelling van de begroting 2023 heeft uw raad extra middelen voor omvormingen en groenbeheer beschikbaar gesteld die in overeenstemming zijn met de gekozen ambitie (75% van het groenareaal in 15 jaar tijd omvormen). Het gaat om een omvormingsbudget van € 300.000 per jaar én een jaarlijkse verhoging van het onderhoudsbudget van € 20.000. Met betrekking tot het omvormingsbudget wordt voorgesteld een onderhoudsvoorziening 'Omvormingen openbaar groen' in te stellen. Bij aanvang zal hierin een bedrag van € 100.000 worden gestort dat hiervoor eerder al is geoormerkt. Vervolgens zal het jaarlijkse omvormingsbudget aan deze onderhoudsvoorziening worden gekoppeld. Dat wil zeggen dat fluctuaties in de uitgaven opgevangen kunnen worden. Het ene jaar zal er immers meer en het andere jaar zal er minder worden uitgegeven dan exact € 300.000.

Vervolgstappen

In het voorliggende groenbeheerplan worden aangepaste beleidsuitgangspunten vastgelegd én de gewenste onderhoudskwaliteit beschreven. Na vaststelling van het groenbeheerplan waarin het 'wat' wordt vastgelegd, volgt de vertaling naar de uitvoering waarin het 'hoe' aan de orde komt. Daarbij zal ook bezien worden wat de rol van Senzer bij het groenonderhoud gaat worden. Met de gewenste onderhoudskwaliteit als basis wordt dan bekeken wat Senzer kan leveren en wat niet. Vanzelfsprekend zal dit in nauw overleg met Senzer gebeuren.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)

- Groenbeheerplan Laarbeek 2023

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

burgemeester

F.L.J. van der Meijden